

Farmakoterapie chronické bolesti – současné principy léčby a nové léky

MUDr. Pavlína Nosková, Ph.D.

KARIM VFN a 1. LF UK Praha

Chronická bolest představuje závažný zdravotní problém, který zatěžuje celý systém zdravotnictví. Její léčba by měla být vedena racionálně a na podkladě současných vědeckých poznatků. Článek shrnuje současný pohled na tuto problematiku a poukazuje na nová analgetika a doporučení.

Klíčová slova: nová definice bolesti, nociplastická bolest, nesteroidní antiflogistika, kombinovaná analgetika, opioidy, opioidy indukovaná obstipace.

Treatment of chronic pain-up to date

Chronic pain is a serious health problem that puts a strain on the entire health system. Her treatment should be conducted rationally and on the basis of current scientific knowledge. The article summarizes the current view of this issue and points to new painkillers and recommendations.

Key words: new pain definition, nociplastic pain, nonsteroid antiinflammatory drugs, combine analgesics, opioids, opioid induced obstipation.

Úvod

Chronická bolest, nazývaná také syndrom chronické nenádorové bolesti, se vyznačuje stížností na bolest tělesnou nebo útrobní, trvající déle než 3–6 měsíců. Za chronickou je třeba považovat bolest i při kratším trvání, pokud přesahuje dobu pro dané onemocnění či poruchu obvyklou. Dlouhodobá chronická bolest nemá žádnou biologicky užitečnou funkci a je zdrojem tělesných, duševních i sociálních útrap.

Nová definice bolesti

V roce 2020 byla upravena IASP (Mezinárodní společnost pro studium a léčbu bolesti) původní definice bolesti z roku 1979. Nová definice bolesti: Bolest je nepříjemná smyslová a emocionální zkušenost spojená se skutečným nebo potenciálním poškozením tkáně nebo podobná

té, která je se skutečným nebo potenciálním poškozením tkáně spojena (1). Tato definice lépe vyjadřuje následující body, které mají vést ke zlepšení hodnocení bolesti, a tím ke zlepšení péče o osoby trpící bolestí (2):

- bolest je vždy osobní zkušenost ovlivněná biologickými, psychologickými a sociálními faktory,
- bolest a nocicepce jsou dva různé pojmy,
- životní zkušenosti vedou u jednotlivců k učení se pojmu bolesti,
- je třeba respektovat sdělení jednotlivce, že prožívá a cítí bolest,
- bolest obvykle plní adaptivní roli, ale může mít nepříznivé účinky na funkční, sociální a psychologickou rovnováhu,
- neschopnost komunikace nevyklučuje, že člověk nebo zvíře pociťuje bolest.

Nově se v literatuře vyskytuje i pojem **nociplastická bolest (3)**. Je definována jako bolest, která vzniká změnou nocicepce, a to i bez jasného důkazu skutečného nebo hrozícího poškození tkáně, která způsobuje aktivaci periferních nociceptorů, nebo i bez důkazu o nemoci. Teorie vychází z praktických zkušeností u pacientů, u nichž nejsou doloženy jasné objektivní nálezy, které by vysvětlovaly jejich bolestivé stesky. Významnou roli hraje neuroplasticita centrálního nervového systému. Příkladem této bolesti je syndrom chronické pánevní bolesti nebo muskuloskeletální bolest.

Obecné principy léčby chronické bolesti

Farmakoterapie chronické bolesti se odvíjí od patofyziologického původu bolesti,

MUDr. Pavlína Nosková, Ph.D.
KARIM VFN a 1. LF UK Praha
pavlina.noskova@vfn.cz

Cit. zkr.: Med. Praxi. 2023;20(3):171-178

Článek přijat redakcí: 10. 4. 2023

Článek přijat k publikaci: 18. 4. 2023